ИСКУСТВА, СТАВОВИ И **ПЕРЦЕПЦИИ ЗА КОРУПЦИЈА** И СУДИР НА ИНТЕРЕСИ НА ГРАЃАНИТЕ НА **ОПШТИНИТЕ ШУТО ОРИЗАРИ, КАВАДАРЦИ, КИЧЕВО, БЕРОВО И ВАЛАНДОВО**

СИСТЕМОТ ТРЕБА ДА **ФУНКЦИОНИРА** ЗА ДА НЕ **КОРУМПИРА**

Период на спроведување на истражување: 09.02.2022 до 18.02.2022.

Број на испитаници: **1.001**

Метод: телефонска анкета

Општина	Број на испитаници	%
КАВАДАРЦИ	334	33,4
БЕРОВО	119	11,9
КИЧЕВО	257	25,7
ВАЛАНДОВО	102	10,2
ШУТО ОРИЗАРИ	189	18,9
Вкупно	1001	100

СИСТЕМОТ ТРЕБА ДА **ФУНКЦИОНИРА** ЗА ДА НЕ **КОРУМПИРА**

ДЕМОГРАФСКА СТРУКТУРА НА ИСПИТАНИЦИТЕ

ПОЛ

ЖЕНИ
53%

МАЖИ
47%

ВОЗРАСТ

18 - 24	8,3%
25 - 34	15,8%
35 - 44	21,9%
45 - 54	21,1%
55 - 64	18,4%
Над 65	14,6%

ОПШТИНИ ШУТО ОРИЗАРИ, КАВАДАРЦИ, КИЧЕВО, БЕРОВО И ВАЛАНДОВО

СИСТЕМОТ ТРЕБА ДА **ФУНКЦИОНИРА** ЗА ДА НЕ **КОРУМПИРА**

ДЕМОГРАФСКА СТРУКТУРА НА ИСПИТАНИЦИТЕ

ОБРАЗОВАНИЕ

ОСНОВНО 15%

СРЕДНО 62%

ВИСОКО 23%

НАЦИОНАЛНОСТ

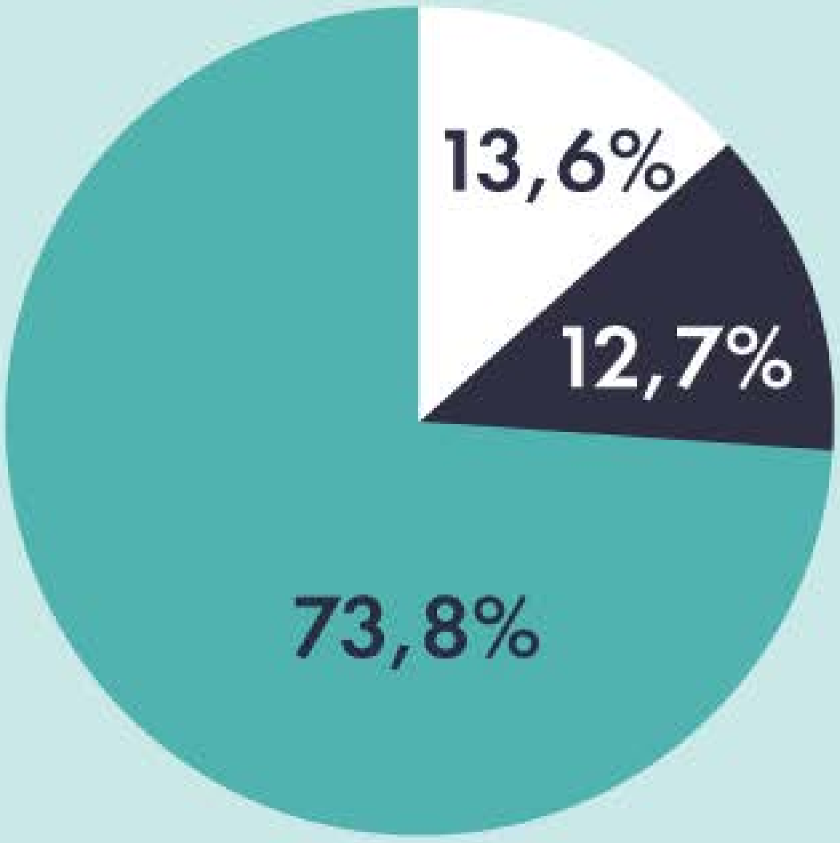

МАКЕДОНСКА

АЛБАНСКА

ДРУГА

ОПШТИНИ ШУТО ОРИЗАРИ, КАВАДАРЦИ, КИЧЕВО, БЕРОВО И ВАЛАНДОВО

ДЕМОГРАФСКА СТРУКТУРА НА ИСПИТАНИЦИТЕ

СИСТЕМОТ ТРЕБА ДА **ФУНКЦИОНИРА** ЗА ДА НЕ **КОРУМПИРА**

РАБОТЕН СТАТУС

Вработен во приватен сектор	34,0%
Невработен	18,1%
Пензионер	17,6%
Вработен во јавен сектор	14,8%
Домаќинка	5,2%
Ученик, студент	4,5%
Сопственик на бизнис	2,5%
Земјоделец	1,9%
Моментално во земјата инаку во странство	1,0%
Хонорарец	0,5%

МЕСЕЧНИ СЕМЕЈНИ ПРИХОДИ

над 60001	1,6%
48001 - 60000 денари	5,7%
36001 - 48000 денари	13,3%
24001 - 36000 денари	19,0%
12001 - 24000 денари	23,7%
Помалку од 12000 денари	8,2%
Одбива да одговори	24,5%
Не знае	4,1%

НАЈГОЛЕМИ ПРОБЛЕМИ НА ГРАЃАНИТЕ

Невработеност **25,4%**
Здравство **12,3%**
Одржување и изградба на локални патишта **9,8%**

ОПШТИНИ ШУТО ОРИЗАРИ, КАВАДАРЦИ, КИЧЕВО, БЕРОВО И ВАЛАНДОВО

СИСТЕМОТ ТРЕБА ДА **ФУНКЦИОНИРА** ЗА ДА НЕ **КОРУМПИРА**

ГРУПИ КАЈ КОИ ГРАЃАНИТЕ СМЕТААТ ДЕКА **КОРУПЦИЈАТА Е ЗНАЧИТЕЛНО РАСПРОСТРАНЕТА НА**

ЛОКАЛНО НИВО

Локални инспектори

37,8%

Полициски службеници

32,8%

Здравствени работници

26%

Општинска администрација

25,3%

НАЦИОНАЛНО НИВО

Судии

75,4%

Инспектори

70%

Царински службеници

69,5%

Пратеници

68,6%

Директори на јавни институции

66,1%

ОПШТИНИ ШУТО ОРИЗАРИ, КАВАДАРЦИ, КИЧЕВО, БЕРОВО И ВАЛАНДОВО

ПЕРЦИПИРАН ПРИТИСОК ДА СЕ ПРИСТАПИ КОН КОРУПЦИЈА

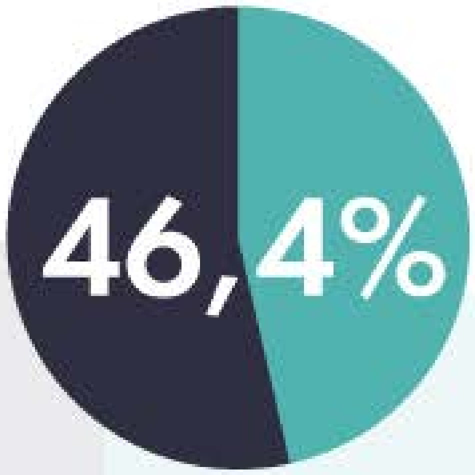

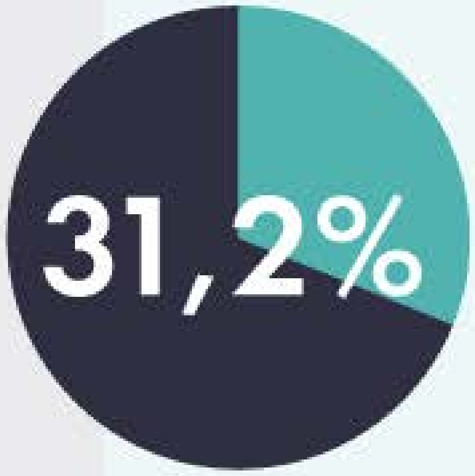

Околу половината од испитаниците изјавиле дека е многу или донекаде веројатно да треба да му направат **услуга (46,4%)** или да му дадат **подарок** на административниот службеник за да решат одреден проблем во јавната администрација **(51,5%)**. Една третина од жителите изјавиле дека е многу или донекаде веројатно да треба да дадат **готовина** на службеникот за да решат одреден проблем **(31,2%)**.

ИСКУСЕН ПРИТИСОК ЗА КОРУПЦИЈА

СИСТЕМОТ ТРЕБА ДА **ФУНКЦИОНИРА** ЗА ДА НЕ **КОРУМПИРА**

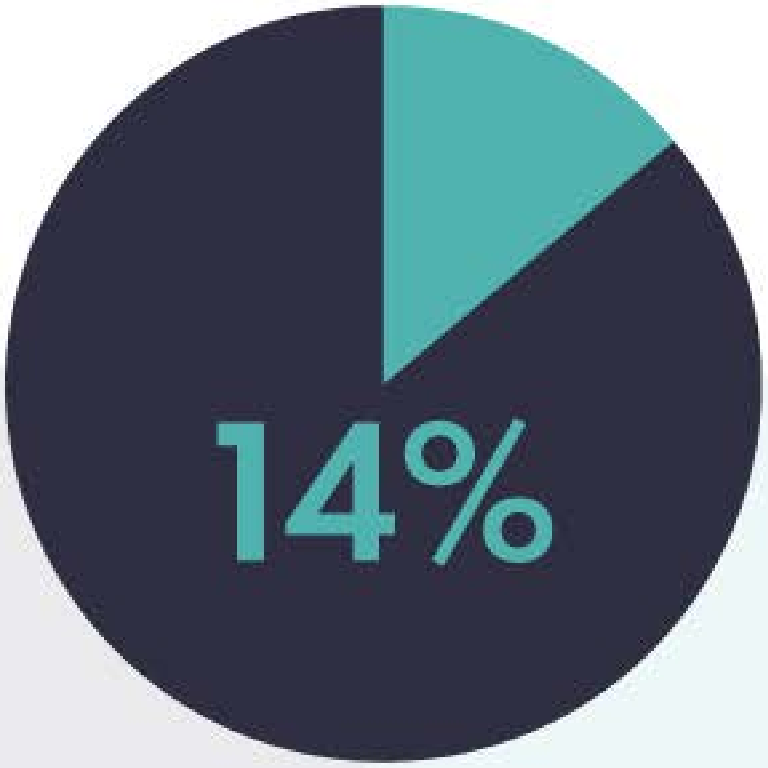

На **14%** од испитаниците во рамки на петте општини, во изминативе две години се случило да биде побарано пари, подарок или услуга од јавен службеник на територијата на општината.

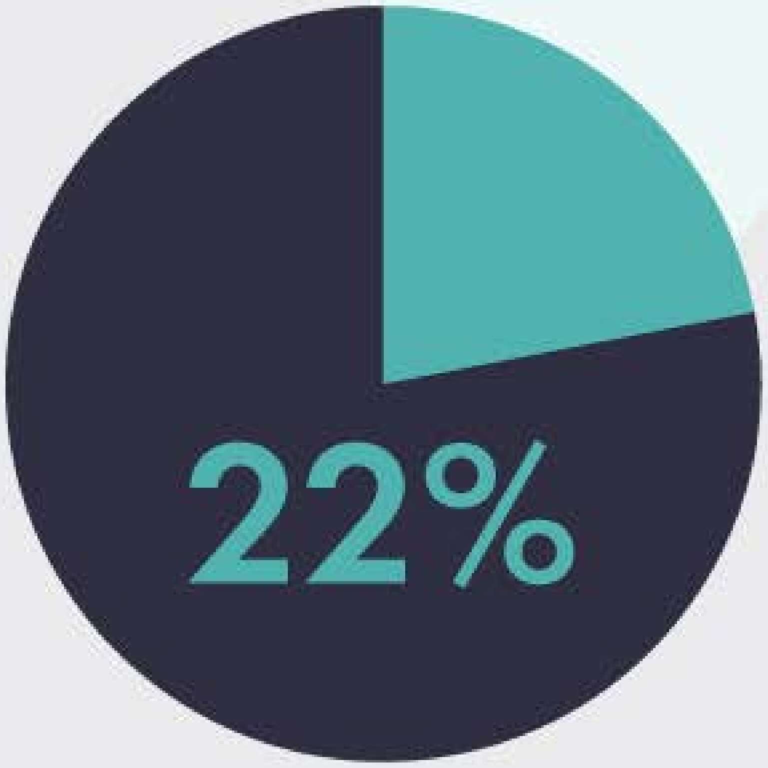

Околу **22%** од испитаниците од петте општини истакнале дека при контакт со јавни службеници на територија на општината, во изминатите две години, иако не им било побарано директно, им било покажано дека очекуваат некаква награда.

ОПШТИНИ ШУТО ОРИЗАРИ, КАВАДАРЦИ, КИЧЕВО, БЕРОВО И ВАЛАНДОВО

ИСКУСТВО СО КОРУПЦИЈА

СИСТЕМОТ ТРЕБА ДА **ФУНКЦИОНИРА** ЗА ДА НЕ **КОРУМПИРА**

2,4 % од испитаниците од петте општини истакнале дека платиле поткуп, направиле услуга или дале подарок, **во сите случаи** кои директно или индиректно, им било побарано од службеници во општината, додека **7,9%** од испитаниците платиле поткуп, направиле услуга или дале подарок, **во дел од случаите** кога директно или индиректно им било побарано.

Од испитаниците кои биле во ситуација да направат услуга, дадат подарок или платат за да добијат нешто што законски им следува на локално ниво, најчесто тоа го имаат направено кон **здравствените работници** во **општината** **(3,5%)**, **општинската администрација** **(2,3%)**, **полициските** и **инспекциските служби** **(1,9%)**.

ИСКУСТВО СО КОРУПЦИЈА ЗА ВРЕМЕ НА КОВИД19

12,6% од граѓаните од петте општини во периодот на КОВИД19 пандемијата дале готовина, услуга или подарок за побрз или поквалитетен пристап до здравствени услуги.

ОПШТИНИ ШУТО ОРИЗАРИ, КАВАДАРЦИ, КИЧЕВО, БЕРОВО И ВАЛАНДОВО

ЗАСТАПЕНОСТ НА КОРУПЦИЈА ВО ПЕТТЕ ОПШТИНИ, ПО ОБЛАСТИ

СИСТЕМОТ ТРЕБА ДА **ФУНКЦИОНИРА** ЗА ДА НЕ **КОРУМПИРА**

ОПШТИНИ ШУТО ОРИЗАРИ, КАВАДАРЦИ, КИЧЕВО, БЕРОВО И ВАЛАНДОВО

ИНФОРМИРАНОСТ ЗА КОРУПЦИЈА

Само **7,4%** од граѓаните своите ставови за распространетост на корупцијата ја темелат на лично искуство.

ОПРАВДАНОСТ НА КОРУПЦИЈА

Над **84%** од испитаниците во петте општини истакнале дека корупцијата никогаш не е оправдана. Околу 11% сметаат дека коруптивни активности во одредени ситуации се оправдани.

ОДГОВОРНОСТ ЗА КОРУПЦИЈА

67,4% од жителите на петте општини сметаат дека лицето што нуди и лицето што зема имаат подеднакво голема одговорност во поттикнување на корупцијата. За речиси 1/4 од испитаниците (26,4%) поголема одговорност има лицето што зема, додека за 5,2% од граѓаните поголемиот дел од одговорноста лежи кај оној кој нуди.

СТАВОВИ ЗА КОРУПЦИЈА

СИСТЕМОТ ТРЕБА ДА **ФУНКЦИОНИРА** ЗА ДА НЕ **КОРУМПИРА**

76,3%

од испитаниците веруваат дека “законите важат за сиромашните, но не и за политичарите”,

76,4%

57,1%

Повеќе од ¾ од испитаниците сметаат дека “ковид19 пандемијата ги истакна класните разлики” **(76,4%)**, додека **57,1%** се согласни дека “во услови на пандемија корупцијата е пораспространета”.

61%

За 6 од 10 испитаници ситен поткуп на јавен службеник и голем корупциски скандал се подеднакво штетни за општеството **(61%)**.

ОПШТИНИ ШУТО ОРИЗАРИ, КАВАДАРЦИ, КИЧЕВО, БЕРОВО И ВАЛАНДОВО

СИСТЕМОТ ТРЕБА ДА **ФУНКЦИОНИРА** ЗА ДА НЕ **КОРУМПИРА**

МОЖНОСТ ДА СЕ ОТСТРАНИ КОРУПЦИЈАТА

Четири од 10 жители од петте општини сметаат дека "корупцијата секогаш ќе ја има во нашата земја, но може да се намали до одреден степен" **(42,2%)**, 3 од 10 жители веруваат дека "широко распространетата корупција не може да се намали" **(26,9%)**, 2 од 10 жители сметаат дека "корупцијата во нашата земја може значително да се намали" **19,3%**, а само 1 е значителен оптимист и смета дека може "целосно да се отстрани" **(7,2%)**.

ЗАДОВОЛСТВО ОД БОРБАТА ПРОТИВ КОРУПЦИЈА

78,4% од интервјуираните граѓани на петте општини се незадоволни со борбата против корупција на национално ниво, додека **60,4%** се незадоволни од борбата против корупција на локално ниво, односно во општините.

ПРЕТПОЧИТАНИ МЕРКИ ЗА СПРАВУВАЊЕ СО КОРУПЦИЈА

55% од жителите од петте општини претпочитаат **брзи ефективни мерки кои имаат за цел да ги казнат сторителите на корупција**, наспроти **35,7%** кои претпочитаат долгорочна стратегија на државата која има за цел да превенира појава на корупција.

ВОЛЈА ЗА ПРИЈАВУВАЊЕ КОРУПЦИЈА

58,3% од испитаниците би пријавиле корупција кај надлежните институции. Оние кои не би пријавиле коруптивни активности кај надлежните институции доколку истите ги забележат **(24%)**, ги даваат следните причини: пријавувањето би било залудно, немаат довербата во системот, нема каде да се пријави, страв и создавање на дополнителни проблеми.

USAID

ОД АМЕРИКАНСКИОТ НАРОД

Овие инфографици се подготвени од Фондација Отворено општество – Македонија со поддршка на американскиот народ преку Агенцијата на САД за меѓународен развој (УСАИД). Мислењата изразени на овие инфографици им припаѓаат на авторите и не ги изразуваат ставовите на Агенцијата на САД за меѓународен развој или на Владата на Соединетите Американски Држави.